

ővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.474/2020/5.

A felperes: felperes neve, felperes címe

A felperes képviselője: dr. Kapa Mátyás ügyvéd, **felperesi képviselő címe**

Az alperesek:

I.rendű alperes neve, **I. rendű alperes címe.**, I. rendű;

II. rendű alperes neve, II.rendű alperes címe, II. rendű

Az alperes(ek) képviselője: Balsai Ügyvédi Iroda, **I-II. rendű alperesi képviselő címe.**, aki az I-II. rendű alpereseket képviseli

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 64.P.22.056/2019/23.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint másodfokú perköltséget, és az államnak, az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlára 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket. A fennmaradó 24.000 (huszonnégyezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint tanú 3 a 2018-2019-es tanév kezdetétől volt a felperes tanulója. A beilleszkedése nehézségeiről, diáktársaival való konfliktusairól és tanáraival szembeni ellenérzéseiről több alkalommal beszámolt a szomszédságukban lakó **személy1nek**, aki főként a diákság és a tantestület politikai hovatartozása iránt érdeklődött, valamint arról, hogy vannak-e más diákok, akiket politikai nézeteik miatt értek sérelmek, illetve a tanári kar tagjaitól érkező politikai befolyásolásról, nyomásgyakorlásról tudnának beszámolni. tanú 3 kapcsolatba lépett a diákok körében közismerten jobboldali elkötelezettségű, már végzett tanú 2kel, aki korábban a gimnázium diákönkormányzatának elnöke volt. Tőle érdeklődött, hogy van-e tudomása arról, hogy a felperes tanárai az első választókat a **párt neve** nevű pártra való szavazásra buzdítják. A **személy1**, tanú 1 és a II. rendű alperes főszerkesztője részvételével létrejött nyilvános találkozón a meghívott tanú 2 beszélt a gimnáziumban tapasztalt sérelmeiről. Ennek tartalma részévé vált a perbeli cikkeknek.
- [2] A II. rendű alperes által szerkesztett, az I. rendű alperes kiadásával működő **internetes hírportál** internetes hírportálon ...-én „**cikk címe**” címmel jelent meg médiatartalom, a következő felvezetővel. „Megfélemlítés, szóbeli inzultus, fizikai atrocitás - többek között ezekkel a jelzőkkel

lehetne a legjobban jellemezni azt, ami a **felperes nevében** tanítás címszó alatt folyik. Portálunkhoz eljutott információk szerint ugyanis a nevezett intézményben olyan magas szinten űzik a tanárok - s ezáltal a megvezetett diákság nagy része is - a magyar kormány ellen folytatott propagandát, hogy ha megneszelik, hogy valaki a nemzeti oldalhoz tartozik, az nem teszi zsebre, amit ott kap. Megalázás az osztály előtt, szorongatás és fenyegetések tömkelege, amit egy jobboldali szimpatizáns fiatalnak el kell tőnie nap, mint nap az osztályterem falai között. És ez csak néhány példa a sok közül. Miért engedjük meg, hogy az oktatásba bármilyen szinten is belefolyjon a politika? Hogy a gyerekekre ráerőltessenek és propagáljanak bármilyen világnézetet? Hogy kevesebbet érjen az egyik a másiknál, vagy emiatt megaláztatásban részesüljön? És hány olyan némult hang lehet szerteszét az országban, akik jobbnak látják, ha behúzzák fülüket-farkukat, nyelnek egy nagyot, és inkább csöndben maradnak, mintsem kitegyék magukat ilyen megaláztatásnak? A ...hu videójában megszólal a **felperes neve** egy volt diákja, aki megdöbbenő őszinteséggel meséli el, hogyan törekedett minél közelebb hozni nemzeti ünnepeinket, a valós értékeket a diákokhoz, és ebben hogyan szabotálták őt lépten-nyomon, milyen gúnyos megjegyzéseket kellett tűrjön egyes tanáraitól és diáktársaitól". A cikk a következőképpen folytatódik: „(A) ...hu információi szerint a **felperes nevében** nem ritka a tanárok részéről a nyílt politizálás: például egy Halloween-party alkalmával **párt neve** politikust hívtak díszvendégnek, a történelemórán a tanár a magyar honfoglalást degradálta, a törzseket tolvajoknak nevezte. Sőt, hogy szavak nélkül is megértsék egyesekről, ki milyen érzetű, még egy csinos OIG-kitűzőt is magukra aggatnak, biztos, ami biztos." A médiatartalom további része egy lekérhető médiaszolgáltatásként közzétett videó - amely műsorszám vonatkozásában a II. rendű alperes a szerkesztői felelősséggel rendelkező médiaszolgáltató. Ebben a műsorszámban tanú 2 tanú arcképének kitakarása mellett nyilatkozik a tematikához kapcsolódóan az általa észlelt visszaélésekről, illetőleg sérelmekről, továbbá arról, hogy az iskolai ünnepek tartalmát politikai szempontok alapján alakítják.

- [3] A felperes helyreigazítás iránti kérelmét a II. rendű alperes nem teljesítette.
- [4] A felperes keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte, a perindítást megelőző kérelemmel egyező tartalmú helyreigazító közlemény közzétételére. Ezen túl kérte az I. rendű alperes perköltségben történő marasztalását, mely körében ügyvédi munkadíjra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdés alapján 63.500 forint összegben tartott igényt. A felperes kereseti kérelmét a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. §-a, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 496. § (1) bekezdésében foglaltakra alapította. A felperes álláspontja szerint a hír egyértelműen valótlan tényállításokat tartalmaz, illetve részben valótlan tények híresztelésének minősül. A felperes a korábban valósként közzétenni kért állításai alátámasztása érdekében részletes tényelőadást tett a tekintetben, hogy a gimnázium szülői munkaközösségéhez soha nem érkezett megkeresés amiatt, hogy bármely gyermek politikai véleménye miatt elnyomást, megkülönböztetést szenvedett volna el. Csatolta a nevelőtestület 2019. augusztus 22-i üléséről készült jegyzőkönyv kivonatát, amelyben 41 pedagógus egyhangúan cáfolta a médiatartalomban megfogalmazott állításokat. Bizonyítékként hivatkozott továbbá a gimnázium 2018/2019-es évben végzett, 38 diákja által a II. rendű alperesnek írt levélre, amelyben egyértelműen elutasították a perben kifogásolt állításokat. Hivatkozott arra, hogy e levelet 2019. július 16-án a II. rendű alperes meg is jelentette, bár degradáló és becsmérő szövegkörnyezetben. A felperes nem kérte, hogy a helyreigazító közlemény az általa valósnak tekintett tényeket is megjelenítse, kifejtve, hogy azok egyértelmű parafrázisai az alperes valótlan állításainak, így azok külön feltüntetése nélkül is nyilvánvaló, hogy a médiatartalom teljeskörűen valótlanságokat állított a gimnáziumról.
- [5] Az alperesek írásbeli ellenkérelme a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását célozta. Indítványozták a cikk szerzőjének, továbbá tanú 2nek és tanú 3nak tanúként

meghallgatását. Arra hivatkoztak, hogy a cikkben a két diák által elmondottakat a II. rendű alperes a valóságnak megfelelően interpretálta.

- [6] Az elsőfokú bíróság kötelezte a II. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül a www.pestisracok.hu **internetes hírportál** internetes hírportálon az eredeti cikk elérhetőségén a cikk címe alatt, a lead felett az eredeti cikkel azonos módon, legalább 30 napig, illetve mindaddig, amíg az eredeti tartalom is elérhető, tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt:
„Helyreigazítás
A napján megjelent »**cikk címe**« című írásunkban valótlanul állítottuk, hogy egy jobb oldali diák napja a **felperes nevében** kormányellenes propaganda, fizikai inzultus, folyamatos megalázás légkörében telik, hogy megfélemlítés, szóbeli inzultus, fizikai atrocitás jelzőkkel lehetne a legjobban jellemezni azt, ami a **felperes nevében** tanítás címszó alatt folyik,
Valótlanul híreszteltük, hogy a **felperes nevében** magas szinten üzik a tanárok - és ezáltal a megvezetett diákság egy része is - a magyar kormány ellen folytatott propagandát, hogyha megneszelik, hogy valaki a nemzeti oldalhoz tartozik, az nem teszi zsebre amit ott kap. Megalázás az osztály előtt, szorongatások és fenyegetések tömkelege, amit egy jobboldali szimpatizáns fiatalnak el kell tűrnie nap mint nap az osztályterem falai között.
Valótlanul híreszteltük, hogy egy diákot a **felperes nevében** lépten-nyomon szabotáltak abban, hogy a diákokhoz közelebb hozza a nemzeti ünnepeket, a valós értékeket, továbbá valótlanul híreszteltük, hogy ennek a diáknak gúnyos megjegyzéseket kellett tűrnie egyes tanáraitól.
Valótlanul híreszteltük, hogy a **felperes nevében** nem ritka a tanárok részéről a nyílt politizálás: például egy Halloween-party alkalmával **párt neve** politikust hívtak díszvendégnek, a történelem órán a tanár a magyar honfoglalást degradálta, a törzseket tolvajoknak nevezte, sőt még OIG kitűzőt is magukra aggatnak." Az elsőfokú bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasította. Az I. rendű alperest 31.750 forint perköltség felperes javára, 18.000 forint illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy további 18.000 forint illetéket az állam visel.
- [7] Az elsőfokú bíróság a perben relevánsnak tartott jogkérdések megítélése tekintetében abból indult ki, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdése a sajtó-helyreigazítást kizárólag a tényállítások tekintetében biztosítja. A sérelmezett kifejezéseket tényállításnak minősítette, mivel mások által is érzékelhető szóbeli, illetve fizikai megnyilvánulásokat írtak le, amelyek bizonyítása lehetséges. A II. rendű alperes helytállási kötelezettsége a valótlan tényállítások vonatkozásában akkor is fennáll, ha más személy állítását adja közre változtatás nélkül. Az elsőfokú bíróság a cikkben megjelent állítások valóságának bizonyítását az alperesekre terhelte. Utalt arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma által elfogadott, PK 12. számú állásfoglalás II. pontjának megfelelően vizsgálta és értékelte a sajtóközleményt. Nem tartotta elegendőnek a helyreigazítási kötelezettség alól mentesüléséhez egy-egy szubjektíve sértőnek, megalázónak, félelemkeltőnek tekinthető cselekmény bizonyítását. Indokolása szerint az alpereseknek azt kellett bizonyítaniuk, hogy ezek a jelenségek tömegesen, napi rendszerességgel, a tanári kar aktív közreműködésével folynak, olyan szinten, hogy a napi oktató, nevelő munkát is háttérbe szorítják. Ezt azzal indokolta, hogy a cikk tárgyalt jelenségek gyakoriságának érzékeltetéséül, az egész tanítást legjobban jellemző kifejezésekről, a szorongatás és fenyegetések tömkelegéről, továbbá napi rendszerességgű esetekről beszél, melyet a jobboldali szimpatizáns diákoknak kivétel nélkül el kell viselniük.
- [8] A cikk szövegét a videófelvétel tartalmával összevetve megállapította, hogy az írott cikk állításai részben meghaladják a tanúk által elmondottakat, ilyen a honfoglalók degradálása, az OIG kitűző és a **párt neve** politikus meghívása, másrészt a tanú által elmondottak, szándékos felnagyítások, eltorzítások. tanú 2 és tanú 3 tanúvallomását értékelve megállapította, hogy a médiatartalom előre meghatározott koncepció mentén született. A II. rendű alperes a videóban is megszólaló volt diák,

illetve a kiskorú jelenlegi diák által elmondottakat felnagyítva, eltorzítva, szándékosan félreértelmezve interpretálta az olvasóközönség számára. Az elszigetelt és alapvetően a diákság körében előforduló atrocitásokat rendszeresnek és állandónak tételezte fel. Megkérdőjelezte az intézmény keretein belül az ünnepi megemlékezésekhez kapcsolódóan az intézmény által fenntartott oktatói kontroll szükségességét és indokoltságát, elhallgatva azt, hogy az újszerű megünnepléshez az intézmény teret biztosított a diák számára, aki szervezői tevékenységéből később elismerésben is részesült. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a tanúvallomásokból feltárt, „bizonyos tanári aktuálpolitikához kapcsolódó kommenteket” nem lehet olyan rendszeres és az adott esetben a tanítást is háttérbe szorító, kifejezett célirányos propaganda tevékenységként minősíteni, mint ahogy azt a (II. rendű) alperes tette. A közvetlen információforrásnak tekinthető tanúk meghallgatása miatt szükségtelenként mellőzte **tanú1nek**, a cikk szerzőjének tanúként meghallgatását. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság végkövetkeztetése szerint az alperesek az első öt kereset tekintetében a Pp. 265. § (1) bekezdés és a 495. § (1) bekezdés c) pontja szerint alakuló bizonyítási kötelezettségnek eredményesen nem tettek eleget, ezért a kereseti kérelem szerint marasztalta őket. A helyreigazítás szövegének meghatározása során a PK 15. számú állásfoglalásban foglalt felhatalmazással élt, az ismétlések elkerülése érdekében. A hatodikként kért helyreigazító közlemény tekintetében a keresetet azzal az indokkal utasította el, hogy az iskolai ünnepek szervezésében megnyilvánuló politikai szempontként értékelhető az is, ha az iskola aktuálpolitikailag semleges tartalom megvalósítására törekszik. Ez pedig valós tényállítás, amellyel kapcsolatban sajtó-helyreigazításnak nincs helye. A helyreigazítás közzétételére kizárólag a sajtótermék szerkesztősege kötelezhető, a kiadói jogokat gyakorló I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. A perköltséget az ellenérdekű felek között egyenlő arányban osztotta meg.

- [9] Az ítélet ellen az alperesek fellebbezést terjesztettek elő, a felperes pedig csatlakozó fellebbezést nyújtott be.
- [10] Az alperesek a reájuk vonatkozó marasztaló rendelkezések megváltoztatását és a kereset, illetve a perköltségigény elutasítását kérték. A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában jelölték meg. Az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozatlannak tartották, amely sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdésének rendelkezését. Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a cikket, egyebekben téves jogi és logikai következtetésekre jutott és a kifogásolt cikkben nem szereplő, azt lényegesen kiterjesztő állítás bizonyítását várta el az alperesek helytállás alóli sikeres kimentéséhez. Megítélésük szerint a cikkben említett rendszeresség nem napi szintű, hanem más szempontú folyamatosságot jelent. tanú 2 tanú egyértelműen több alkalommal és több személy részéről személyét ért támadásokról, összetűzésekről számolt be, amelyek kifejezetten a politikai véleménye miatt érték őt. Több konkrét esetet említett, amikor tanárai őt verbálisan inzultálták. Az ítélet is megemlíti a politikai tartalmú megjegyzések megtörténtét. A tanú a tanárok részéről érkező megalázó és bántó megjegyzéseken kívül a diákság részéről tapasztalt fizikai inzultusokról is beszámolt, amelyekről a tanárok ugyan tudtak, azonban nem tettek semmit, még általános figyelmeztetést sem tettek közzé, noha a tanú szerint előfordult, hogy társai hátulról fojtogatták, illetve veréssel fenyegették. Az ítéletben szereplő, a „tanítás háttérbe szorítása” jelenség bizonyítatlanként értékelése irreleváns következtetés, mert ilyen állítást a cikk nem tartalmazott, ezért azt nyilvánvalóan nem kellett volna bizonyítania a sikeres kimentéshez.
- [11] Az elsőfokú bíróság a tanúvallomás nemzeti ünnepek megtartására vonatkozó részét sem megfelelően értékelte. A tanú több konkrét eset megjelölésével nyilatkozott arról, hogy álláspontja szerint a gimnázium a kelletténél többszöri indokolatlan beleszólással, érdemi érvek nélkül próbálta akadályozni az ünnepek megszervezését és érdemi lebonyolítását. A tanú egyértelműen elmondta, hogy az ünnep szervezése miatt - formálisan - kapott dicséretet, azonban a továbbiakban az iskola az ünnepek megtartását a korábbi kivitelezési módhoz visszatérve folytatta és a tanúnak

sem biztosított az iskola lehetőséget további ünnepek szervezésére. A tanúvallomás éppen azt támasztotta alá, hogy a tanároknak nem volt komoly törekvésük a semlegességre, azt pusztán látszatként tartották fenn. A tanárok politizálására abból lehetett következtetni, hogy olyan környezetben és olyan megjegyzésekkel érveltek, amelyekből egyértelműen megállapítható volt, hogy nem szakmai, hanem politikai előadás zajlik.

[12] Érekeztek az alperesek, hogy a határozat indokolása részben túlerjeszkedett a kereseten, mert a pernek nem volt tárgya, hogy a médiatartalom milyen „konceptió” mentén született, így azt vizsgálni sem lehetett volna. Ezt a megállapítást bizonyítás nem előzte meg, ezért egyébként is teljességgel megalapozatlan.

[13] Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a tanú 2 tanú által elmondottakat a szóbeli inzultusok, megaláztatás bizonyítása érdekében. Erről a tanú nem egyedi esetként számolt be. Ilyennek minősül, ha a gimnáziumban tanuló diákot az ott tanító tanár felszólítja, hogy fogja be a fülét, amikor a tanár a kormány intézkedéseit kritizálja. Az egész osztály előtt elhangzó felhívás különösen politikai véleményre, hovatartozásra való hivatkozás mellett egyértelműen megalázó egy diák számára, a politikai hivatkozással történő fülbefogásra való felhívás pedig egyértelműen politikai cselekedet. Az atomenergia hasznosításával foglalkozó tanítási óra körében az elsőfokú bíróság szakmai jellegű megjegyzésnek tekintette a tanártól elhangzott „degenerált kormány” kifejezés használatát, azonban nyilvánvaló, hogy ezzel a tanár nem az ügyet, hanem a résztvevők egyikét minősítette politikai alapon. A gimnázium tanárának a diákja politikai hovatartozását firtató kérdése, majd a diák politikai nézetei miatt való kigúnyolása („menj a haverokhoz”) az alperesek megítélése szerint alátámasztja a cikkben foglaltakat, azaz többek között a szóbeli inzultust és a diákok politikai alapon történő megszegényítését. Az elsőfokú bíróság azt sem értékelte kellő jelentőséggel, hogy a tanút a diáktársak részéről ért fizikai atrocitásokról a tanároknak tudomása volt, azok visszaszorítása érdekében mégsem tettek semmit. A tanárok hallgatóságos beleegyezése és semmittevése miatt a tanú tulajdonképpen félelmében hagyott fel politikai véleményének kifejtésével. A politikai nézetek miatti fizikai nyomás (nyakának hátulról megfogása), majd a „felkötéssel” való fenyegetés ugyancsak alátámasztja a cikkben foglaltakat, amely szerint fizikai atrocitások és megfélemlítés éri a diákokat. A II. rendű alperes hangsúlyozta, hogy alappal bízott egy, az intézményben tanuló diák szavaiban. A tanú vallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a cikk az általa elmondottakat tartalmazta.

[14] A felperes csatlakozó fellebbezésében az ítélet részben megváltoztatását kérte oly módon, hogy a másodfokú bíróság az ítélet rendelkező részében a kereseti kérelemmel azonos szöveg közzétételére kötelezze a II. rendű alperest a következők szerint.

[15] A napján megjelent **cikk címe** című írásunkban valótlanul állítottuk, illetve híreszteltük az alábbi tényeket.

Valótlanul állítottuk, hogy egy jobboldali diák napja a **felperes nevében** kormányellenes propaganda, fizikai inzultus és folyamatos megalázás légkörében telik.

Valótlanul állítottuk, hogy „Megfélemlítés, szóbeli inzultus, fizikai atrocitás - többek között ezekkel a jelzőkkel lehetne a legjobban jellemezni azt, ami a **felperes nevében** tanítás címszó alatt folyik.”

Valótlanul híreszteltük, hogy a **felperes nevében** „magas szinten üzik a tanárok - s ezáltal a megvezetett diákság nagy része is - a magyar kormány ellen folytatott propagandát, hogy ha megneszelik, hogy valaki a nemzeti oldalhoz tartozik, az nem teszi zsebre, amit ott kap. Megalázás az osztály előtt, szorongatás és fenyegetések tömkelege, amit egy jobboldali szimpatizáns fiatalnak el kell tűrnie nap, mint nap az osztályterem falai között.”

Valótlanul híreszteltük, hogy egy diákot a **felperes nevében** lépten-nyomon szabotáltak abban, hogy a diákokhoz közelebb hozza a nemzeti ünnepeket, a valós értékeket, továbbá valótlanul híreszteltük,

hogyan ennek a diáknak gúnyos megjegyzéseket kellett tennie egyes tanáraitól.

Valótlanul híreszteltük, hogy „a **felperes** nevében nem ritka a tanárok részéről a nyílt politizálás: például egy Halloween-party alkalmával **párt neve** politikust hívtak díszvendégnek, a történelemórán a tanár a magyar honfoglalást degradálta, a törzseket tolvajoknak nevezte. Sőt, hogy szavak nélkül is megértsék egyesekről, ki milyen érzetű, még egy csinos OIG kitűzőt is magukra aggatnak.”

- [16] A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában jelölte meg. Előadta, hogy az ítélet kézbesítése nyomán észlelte, hogy a határozat rendelkező része részben eltér a kereseti kérelemtől. Az egyes mondatrészek és az idézőjelek elhagyása módosítja a helyreigazító közlemény tartalmát. Emiatt a közleményből nem tűnik ki egyértelműen, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan és mely tényeket tüntet fel hamis színben. Ezért az ítélet a Pp. 2. § (2) bekezdésébe, a 341. § (1) bekezdésébe és az Smtv. 12. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [17] Fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részének helybenhagyását és az I. rendű alperes perköltségben marasztalását indítványozta. Álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítás éppen azt támasztotta alá, hogy a cikkben állított események nem történtek meg. A sérelmes kijelentéseket a cikk ennek ellenére tényként közvetítette, híresztelte, amelyért a II. rendű alperest helyreigazítási kötelezettség terheli. Az alperesek alaptalanul sérelmezték azt a megállapítást, hogy a cikk előre meghatározott koncepció mentén született. A II. rendű alperes ugyanis 2019. január 20. és 26. között megjelentetett egy cikksorozatot az iskolákban tapasztalható kormányellenes propaganda témakörben, ennek egyik legjellemzőbb cikke pedig a ...-én megjelent „**cikk címe2**” című írás volt.
- [18] Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek az utolsóként sérelmezett közléssel kapcsolatos érdemi döntése, továbbá az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító rendelkezése.
- [19] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés is alaptalan.
- [20] Az alperesek fellebbezési érvei alapvetően a bíróság jogkérdésben való állásfoglalását támadták, a tények másként minősítése pedig az ügy körülményeihez, ezek közül különösen az alkalmazandó jogszabály releváns tényállási elemeihez mérten további bizonyítást nem igényelt. A másodfokú bíróság a felek fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelmének és fellebbezési ellenkérelmének korlátai között bírálta felül az elsőfokú ítéletet.
- [21] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a perben bizonyítandó tényeket elegendő a keresettel érvényesített jognak az előadott tényekkel összefüggésben megállapítható, vitatott körére szorítani. Ennek megfelelően a perben vizsgálendő tény a II. rendű alperes cikkében foglalt és a felperes által sérelmezett állítások valósága vagy valótlansága volt. Az elsőfokú bíróság az ítélkezési gyakorlatban kialakult értelmezési és mérlegelési szempontok szerint vizsgálta, hogy a szöveg sérelmezett részei tényállításnak minősülnek-e. Helyesen - és egyébként egyik fél által sem vitatottan - állapította meg, hogy valamennyi, keresetben megjelölt közlés tényállításnak minősül, amely az alperesek ellenkérelmére tekintettel bizonyításra szorult. Az elsőfokú bíróság a Pp. 237. § (2) bekezdés szerinti tájékoztatást sem a perfelvétel lezárásig, sem az érdemi tárgyalási szakban nem nyújtott a feleknek. Ennek azonban nincs jelentősége, mert valamennyi fél számára egyértelmű volt, hogy a közlések ténybeli alapjának valóságát az alpereseknek kell bizonyítania, és ennek érdekében bizonyítási indítványait az elsőfokú eljárásban elő is terjesztették. A fellebbezésben ugyanakkor az alperesek azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a cikkben nem szereplő, azt lényegesen kiterjesztő állítás bizonyítását várta el („azt is bizonyítania kellett volna, hogy ezek a jelenségek tömegesen, napi rendszerességgel, a tanári kar aktív közreműködésével folytak, olyan szinten, hogy

a napi oktató, nevelő munkát is háttérbe szorítják"), amellyel szemben a „rendszeresség” nem napi szintű, hanem bizonyos szempontú folyamatosságot (legalább 2-3 alkalomnál többszöri ismétlődést) jelent. Nyilatkozatukkal tehát azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem közölte előzetesen a felekkel, hogy a cikk szövegének és az abban foglalt hang- és képanyagnak az értelmezése alapján nem néhány sérelmes eset, hanem a szövegben szereplő „folyamatos megalázás”, a „szorongatások és fenyegetések tömkelege” intézményben tapasztalható jelenlétének bizonyítását várja el az alperesektől. Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság ilyen tartalmú és részletességű tájékoztatást nem nyújtott a feleknek, ezért az alpereseknek csak az ítéletből vált egyértelművé a bizonyítékok elégtelen voltának oka. A fellebbezésben azonban kifejezetten a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alkalmazását kérték, amely a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a megállapított tényekből eltérő következtetés levonására korlátozza. E jogszabályhely alapján sem a bizonyítás eredményének okszerűtlenné minősítésére és a tényállás módosítására, sem az első- vagy másodfokú eljárásban hivatkozott tény megállapítása érdekében való bizonyítás lefolytatására nincs lehetőség. A Pp. 370. § (1) bekezdésből következően - a törvény szerinti kivételekkel - a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolható felülbírálati jogkör a 371. § (1) bekezdés c) pontja is meghatározza. Erre figyelemmel a fellebbezés alapján a másodfokú bíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy helyes jelentéstartalmat tulajdonított-e az elsőfokú bíróság az írott és hallható szövegnek.

- [22] Az ítélet indokolásának e részéből - a részben következtelen és a szövegből okszerűtlenül levezetett, ezért szükségtelen körülírások („olyan szinten, hogy a napi oktató, nevelő munkát is háttérbe szorítják”, „melyet a jobboldali szimpatizáns diákoknak kivétel nélkül el kell viselniük”) ellenére is - egyértelműen kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság értelmezése alapján a cikkben és a videóban szereplő állítások a leírt jelenségek folyamatos, napi rendszerességű, tömeges megtörténetére vonatkoznak. Ezt az értelmezést pedig már a cikk leadje alátámasztja („szorongatás és fenyegetések tömkelege, amit egy jobboldali szimpatizáns fiatalnak el kell tűrnie nap, mint nap az osztályterem falai között”). Alaptalanul hivatkozott ezért a II. rendű alperes arra, hogy az állításokat nem napi szintű, hanem alkalmi megnyilvánulásnál legalább 2-3 alkalomnál többszöri megvalósulásként kellett volna értékelni, hiszen az idézett szövegrész ezt önmagában kizárja. Az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett arra a megállapításra, hogy a tanúvallomások nem voltak alkalmasak a sérelmezett közlések valóságának bizonyítására. Az alperesek fellebbezésükben figyelmen kívül hagyták, hogy a tanúvallomás a tanú által tapasztalt események megtörténetének alátámasztására alkalmas, a vallomásnak a tanú véleményét, következtetését tartalmazó része azonban bizonyítékként nem értékelhető („hogy ez a törekvés mennyire volt sikeres, vagy ezzel kapcsolatban mennyire volt komoly az ő szándékuk, elhatározásuk, már nem tudok egyértelműen nyilatkozni”, „politikailag elfogultnak tekintettem az atomerőmű bővítésének ilyesfajta megközelítését”). A meghallgatott két tanú által átélt konkrét eseményekről szóló beszámoló az elsőfokú bíróság helyes következtetése szerint nem támasztotta alá sem a cikkben állított napi rendszerességet, sem a sérelmezett jelenségek tömeges voltát. A 2017-2018-as tanévben végzett tanú 2nek saját magán kívül a tanú 3 elleni atrocitásról volt tudomása és előadása szerint két tanárral volt konfliktusa eltérő politikai nézeteik miatt. A nyilatkozatot azonban a II. rendű alperes olyan szövegkörnyezetbe helyezte, amely a sérelmezett eseményeket a cikk megjelenésekor (...) jelen időben fogalmazott állításokként írja le, amely egyik tanú vallomásából sem következett. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen következtetett arra, hogy a kijelentések valóságának alátámasztására (a diákokat ért sérelmek napi szintű, tömegesen előfordulása) a bizonyítékok nem voltak elegendőek. A megfelelően értékelt bizonyítékok alapján levont következtetés nem sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdésében foglalt feltételrendszert, ezért a fellebbezésben foglaltak nem voltak alkalmasak az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

- [23] A felperes csatlakozó fellebbezésében azt állította, hogy az elsőfokú ítélet azért ütközik az Smtv. 12.

§ (1) bekezdésébe, valamint a Pp. 2. § (2) bekezdésébe és a 341. § (1) bekezdésébe, mert a helyreigazító közleményből nem tűnik ki egyértelműen, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan és mely tényeket tüntet fel hamis színben. Az elsőfokú bíróság megindokolta, hogy miért tért el részben a kereseti kérelemben foglaltaktól a közlemény megfogalmazása során. Ennek alapján célja a PK 15. számú állásfoglalásban foglaltak szerint a bíróság a helyt adó rendelkezés esetén a kérelem és az ellenkérelem korlátai között belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét, amelynek során figyelemmel kell lennie arra, hogy a közlemény szövege nem alakítható úgy, hogy az átalakítás miatt tartalma elveszítse helyreigazító jellegét. A helyreigazító közlés a Kúria iránymutatása szerint akkor tölti be a rendeltetését, ha a kifogásolt közlemény valóságsértő voltát, szükség szerint a való tényeket félre nem érthetően kifejezésre juttatja. Ez az értelmezés az Smtv. 12. § (1) bekezdésén alapul, amely olyan helyreigazító közlemény közzétételét teszi lehetővé, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények. Az ítélkezési gyakorlatban éppen azért alakult ki az a rendező elv, hogy a szöveg megfogalmazásában a bíróság bizonyos szabadságot élvez, mert a helyreigazításnál figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogalmazásnak mindenki számára érthetőnek és végrehajthatónak is kell lennie. Ezért a kereseti kérelemtől való eltérés az előbbi jogszabályi és értelmezési keretek között nem feleltethető meg a Pp. 2. § (2) bekezdésében és a 341. § (1) bekezdésében szereplő korlátok megsértésének.

- [24] A rendelkező rész megszövegezése során a határozottság követelményének kell érvényesülnie, tehát az ítélet rendelkező részét világosan, könnyen érthetően és minden kétséget kizáróan kell megszerkeszteni. Külön ügyelni kell arra, hogy a rendelkező rész tartalma a végrehajtás folyamán ne okozzon nehézségeket (Legfelsőbb Bíróság Gf.I.30.045/1984. - BH1985. 325.). A sajtóhelyreigazítási perben hozott ítélet rendelkező részével kapcsolatos követelmény nem teljesül a sérelmezett kijelentés eredeti szövegének puszta idézésével. A közlést nem eredeti formájában, hanem azzal a jelentéstartalommal kell megjeleníteni az ítéletben, amely a szöveg értelmezett jelentésének feleltethető meg. Ez a bírói eljárás az egyes közlések jelentésének félreértésre okot nem adó megfogalmazására irányul, amelyhez a felperes által előadott tények szolgálnak kiindulópontként. A hosszas idézést a szöveg jobb megértése sem teheti indokolttá, a rendelkező részbe foglalt megállapításban csak a jogsértő elemek szerepelhetnek, amelyeket a bíróságnak kell meghatározni.
- [25] Az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazító közlemény e kritériumoknak megfelelt. Abból megállapítható, hogy a szövegnek pontosan melyek azok az elemei, amelyeket jogsértőnek talált, azok mennyiben és milyen okból alkalmazhatóak az anyagi jogi rendelkezésre. A csatlakozó fellebbezés elbírálása szempontjából a másodfokú bíróság figyelemmel volt arra is, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban tett kifejezett nyilatkozattal lemondott a valós tények megjelenítésének kérelméről, a [4] bekezdésben szereplő indokokkal. A helyreigazító közlemény olyan megfogalmazása, amely a kereseti kérelem egyes mondatrészeit és az idézőjeleket nem tartalmazza, azonban ennek ellenére sem módosította a felperes által megállapítani kért helyreigazító közlemény tartalmát. Az elsőfokú bíróság az értelmezési, az anyagi és eljárási jogi korlátokat nem lépte túl, döntése a jogszabályoknak megfelel.
- [26] Mindezekre tekintettel a csatlakozó fellebbezés is alaptalannak bizonyult, és a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.
- [27] A fellebbezés szempontjából pervesztes alperesek közül a perköltség tekintetében I. rendű alperest terheli a felperes jogi képviselőjének járó munkadíj és a fellebbezési illeték összege. Az ügyvédi munkadíj felszámításáról benyújtott költségjegyzéken a jogi képviselő a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerinti, 80.000 forint összeget tüntetett fel, a másodfokú bíróság

eszerint állapította meg a felperesnek járó ügyvédi munkadíj összegét. A le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére pedig az I. rendű alperest a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelezte. Az alperesek a fellebbezési eljárásban perköltséget nem érvényesítettek, így a csatlakozó fellebbezés szempontjából elvesztés felperes perköltségben marasztalása nem merült fel. A csatlakozó fellebbezési illetéket a felperes személyes illetékmentessége alapján az állam viseli [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés].

Budapest, 2020. szeptember 15.

Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna s.k.. Kovács Helga s.k.. Tóth Gabriella s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

bíró